Ну й ловко грає Андрійко на пищику!

Ви ніколи не чули, як він грає?

Пищик у нього як живий. Схоче Андрійко — і заспіває він у нього тоненько-тоненько, як комар. Схоче — обізветься товсто, загуде, як джміль. А буває, закукурікає, як молодий півник, — і голосисто, і трошки хрипло.

А подумати тільки — звичайний пищик із стручка жовтої акації!

Та самий стручок не засвистить, хоч дмухайте в нього цілий день! Треба вміти зробити з нього пищика.

Андрійко робить так. Зірве стручок, який повніший, тоді розкриває його. Тільки обережно розкриває, щоб, бува, не відломилась половинка від половинки. А тоді вишкрябає нігтем із стручка насіння і знову стулить обидві половинки.

Ось вам і готовий пищик! Тепер тільки взяти кінчик його в рот і дмухати.

Всіх своїх товаришів у дитячому садку навчив Андрійко робити пищики. Добре, що в дворі акації багато.

Коли ж набриднуть пищики, дітвора прополює квіти на клумбі, грається в м'яча або вихователька Марія Семенівна читає з книжки якусь цікаву казку.

А от як приходить Андрійко додому, то вже й не знає, що йому робити. А що ж, коли ніякої роботи йому не дають у колгоспі. Малий ще. Трактором орати не вміє, комбайном керувати теж іще не навчився.

Правда, комбайнер дядько Овсій обіцяв навчити, та то тільки так, аби було сказано.

Ну, от і лишається хлопчикові тільки на пищику пищати та робити прискавки з дудок болиголова.

Правда, інші діти ще виуджують з нірок павуків-тарантулів. Почеплять на нитку воску і — в нірку. Дратують павука, доки він не вчепиться у віск. Тоді тільки — сіп! І вже витягли павучище!

Але Андрійко павуків не ловить. Вони страшні, сірі, у них аж вісім волохатих ніг, і до того ж усім відомо, що вони отруйні.

Так що боїться їх ловити Андрійко. (Тільки ж, будь ласка, нікому про це не кажіть, а то Андрійко розсердиться. Він вважає себе дуже хоробрим.)

От одного разу прийшов хлопчик із дитячого садка. Сонце ще не сіло. Батька й матері не було вдома, припізнились на роботі. Старші хлопці побігли купатися. Дід Лука плете вершу, дядько Степан на пасіці.

Усім є робота, одному тільки Андрійкові нема чого робити.

Ну, він устромив у рот пищик і вийшов на вулицю. А навпроти в кузні стукає молот. Зазирнув хлопчик у кузню. Молот — бум, бум — б'є по розпеченому куску заліза, що його тримає довгими кліщами Микола, старший брат Андрійків.

— Дай я подержу! — гукає Андрійко. Микола озирнувся:

— Ану, йди звідси! Бо ще обпечешся.

Ну, звісно, дорослим усе можна: і в кузні кувати, і трактором орати, і комбайном пшеницю косити. А як малому — то нічого не можна. А хіба ж Андрійко не зумів би подержати кліщами кусок заліза на ковадлі? Дуже просто! І зовсім не обпікся б.

Та що ж поробиш!

Поплентався Андрійко далі, пищик обзивається на всю вулицю.

Куди ж піти? — думає хлопчик. І враз вирішує: Піду на птахоферму. У, там дуже цікаво! Які там кури! Всі білі, як сніг, сокорять, кудкудачуть, а півні кукурікають — такі голосисті!

Птахофермою завідує бабуся Олена Григорівна. Чув хлопчина, як казали люди, що в неї на птахофермі кури золоті яєчка несуть.

Прийшов Андрійко на птахоферму. Відчинив хвіртку і просто — у двір.

Так ураз і потрапив у курячу країну. Ой, скільки ж тут було курей! Куди не глянь — кури. І в той бік — кури, і в цей — кури. І ген, аж туди, де верба росте, — і там кури! Усі білі, з червоними гребінцями. В одних гребінь угору, в інших звисає, як сережка. Ця курка щось клює, інша щипає якусь билинку. А одна все бігає за подружкою, намагається відняти в неї черв'яка. Але подружка — моторна, не випускає здобичі.

Де не взявся півень — теж білий, тільки дуже хвостатий, як скочить на корито, як кукурікне!

Це він поздоровкався зо мною, — подумав Андрійко, встромив у рот пищик та як запищить!

Що тут сталося! Всі кури так і чкурнули на всі боки!

От іще, які полохливі! Цищика не чули, чи що?

В цю хвилину хтось закахикав — кха-кха, і на порозі з'явилася бабуся Олена Григорівна.

— Хто там порушує порядок? — спитала вона і приставила до очей долоню, щоб краще роздивитись Андрійка. А в другій руці вона тримала торбинку.

От Андрійко підійшов ближче і чемно привітався:

— Здрастуйте, бабусю! Я нічого не порушую, це пищик. Такий уредний. Голосистий, як отой ваш півень!

Тут Олена Григорівна й упізнала хлопчика.

— Здоров, Андрійку! Давно тебе не бачила. Що поробляєш? Може, тебе вже бригадиром настановили в колгоспі, а я й не знаю?

— Ні, я на комбайнера скоро вчитимусь, — сказав Андрійко. — А зараз ніякої роботи в мене немає.

— Отакої! Виходить, що ти байдики б'єш?

— Е ні, я в дитячий садок ходжу і на пищику граю. Ось послухайте.

Хлопчик хотів уже взяти пищика в рот, та бабуся руками замахала:

— Годі, годі, не треба! Чула вже! Ти мені всіх курей розколошкаєш. Якщо хочеш, я тобі дам справжню роботу.

— Роботу? — так і кинувся Андрійко. — А яку?

— Яку роботу? Кха-кха... Допоможи курей нагодувати.

І вона простягла Андрійкові торбинку, а в ній був ячмінь.

Хлопчик набирав повні жмені зерна і розсипав його по кормушках, гукаючи: Тю-ті, тю-ті, тю-ті!

Сколихнулась, заметушилась уся куряча країна. З усіх ніг кинулися кури на голос. Оточили Андрійка, хапають ячмінь, просто з-під ніг, а один півник аж підлетів, хотів клюнути зернину із жмені.

Спорожнив хлопчик торбинку, а Олена Григорівна приказує:

— Молодець, Андрійку! Я й не знала, що ти такий беручкий до роботи. Де ж ти навчився курей так годувати?

— Яка там наука? — з погордою відповів Андрійко. — Бачив, як мати годували. Тільки в нас півня треба відганяти, бо він такий ненажера, враз усе зерно похапає.

— Ну, коли так, — сказала Олена Григорівна, — то дам я тобі ще одну роботу. Моя помічниця сьогодні захворіла, то ти допоможи мені. Ось візьми сито та ходімо зо мною в сарай по-збираємо яєчка. Тільки гляди, щоб не розбив жодного!

У такому великому сараї Андрійко ще ніколи не був. Він з цікавістю розглядався на всі боки. Під стінами у два ряди стояли клітки. їх було багато, а скільки — невідомо, бо Андрійко вміє рахувати тільки до двадцяти.

— Ой бабусю, скільки тут кліток! — гукнув хлопчик. — Нащо вони?

— Тихенько, Андрійку, — каже бабуся. — Не вигукуй, руками не махай! А навіщо клітки, зараз сам побачиш. Глянь лишень на оту курку...

Дивиться хлопчик: підійшла курка до клітки, зазирає у відчинені дверцята. І лівим оком, і правим, — витягла шию, в один бік зиркнула, у другий, немов роздумує: чи зайти їй усередину? А тоді обережно ступнула вперед — ще раз, ще раз ступнула... І тільки опинилась у клітці, дверцята тихенько — хлоп! Самі-самісінькі зачинились за нею — без шуму, без грюку, навіть не рипнули!

Ще більше здивувався Андрійко, а бабуся Олена Григорівна усміхається:

— У нас кури в клітках несуться, хлопче. Як увійде курка в клітку, то вже не вискочить, аж доки не випустимо її та не запишемо, яка курка знеслася.

Назбирав Андрійко з бабусею багато яєць, жодного не розбив. А які вони — всякі, всякі! І круглі, і довгастенькі. В одних шкаралупа темніша, а в інших зовсім біла. Правда, золотих яєчок хлопчик не знайшов, бо то ж тільки в казці розповідається, як ряба курочка знесла золоте яєчко.

Гордий та щасливий Андрійко. А що, тепер і для нього знайшлася робота!

Як ішов додому, подарувала йому бабуся найбільше яєчко. Обережно приніс його Андрійко, хвалиться батькові й матері, як годував на птахофермі курей, як збирав яйця.

— А без мене не впоралась би з роботою бабуся! — розповідає. — Авжеж! Курей багато, а бабуся Олена Григорівна одна!

Батько взяв яєчко, поклав на долоню та й каже:

— А воно — не просте! Не просте, а золоте.

— Не обманюйте, — махнув рукою хлопчик. — Я ж бачу, що воно біле.

— Е, нічого ти не бачиш, — усміхнувся батько. — А йди-но ближче.

Він підняв яєчко проти електричної лампочки.

— Дивися!

Глянув Андрійко і аж рот роззявив з подиву. Просвічує яєчко наскрізь золотим промінням, спалахує ніжним рожевим світлом.

Зачаровано дивиться на нього хлопчик, а воно все так і сяє, так і горить!

— Бачиш тепер, — сміється батько. — А ти не вірив! Золоте яєчко, бо заробив ти його чесною працею, як справжній роботящий колгоспник.

І всю ніч снилось Андрійкові золоте яєчко. Воно сяяло ясним промінням, і від нього було так світло в хаті, як від електрики.

Часто тепер ходить на птахоферму Андрійко, допомагає бабусі.

А в дитячому садку він хвалиться таким, як і сам. малюкам:

— Що без мене й робила б бабуся Олена Григорівна!

Ну, а пищиків зараз Андрійко не робить, бо стручки на акації вже засохли, поскручувались, і з них із тріском вискакує дрібне насіння. Замість пищика хлопчик знайшов іншу забавку: прикладе двома

пальцями листочок до рота й кукурікає, чистісінько як молодий півник. А йому весело відповідають півні з усіх дворів.

І тепер, коли хтось, бува, згадає в розмові Андрійка, то питають:

— А який це Андрійко? Чи не той, що приніс із птахоферми золоте яєчко?

За матеріалами: "Веселка". Книга для читання в дошкільних закладах. Упорядники: В.Д. Крушинська, Л.В. Кремсал, Л.В. Гураш. Художник Л.П.Гніппель. Київ, видавництво "Радянська школа", 1989, стор. 195 — 198.